

گروه علوم قرآنی، تفسیر و حدیث

مهدی حبیب‌اللهی

رتبه: شایسته تقدیر بخش بزرگسال

تحصیلات: دکتری

عنوان اثر: کاربردشناسی جمله‌های مشابه در قرآن کریم

قالب اثر: کتاب

درباره پژوهشگر

مهدی حبیب‌اللهی سال ۱۳۵۰ در اصفهان به دنیا آمد. وی بعد از گذراندن دوره متوسطه وارد حوزه علمیه اصفهان شد و تحصیلات حوزوی را تا مقطع خارج ادامه داد. او در سال ۱۳۸۸ وارد دانشگاه قرآن و حدیث شد و در سال ۱۳۹۰ از پایان‌نامه خود در رشته علوم حدیث با عنوان ترجمه و نقد کتاب «حدیث میراث محمد در قرون وسطی و دوران معاصر» با نمره ۲۰ دفاع کرد. حبیب‌اللهی در همان سال به عنوان نفر اول در رشته علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان در مقطع دکتری پذیرفته شد و در سال ۱۳۹۴ از رساله خود با عنوان «نظام معنایی جمله‌های مشابه در قرآن کریم» با نمره ۲۰ دفاع کرد. حیطه تخصصی وی مطالعات میان‌رشته‌ای تفسیر و زبان‌شناسی و پژوهش‌های خاورشناسان در حوزه قرآن و حدیث است. علاوه بر ترجمه و انتشار بیش از ۱۵ مقاله، دارای ۸ مقاله علمی-پژوهشی در موضوعات قرآنی و حدیثی است و دو کتاب در زمینه اخلاق و قرآن عهدین ترجمه کرده است. کتاب وی با عنوان «کاربردشناسی جمله‌های مشابه در قرآن کریم» کتاب برگزیده جشنواره دوسالانه کتاب اصفهان در سال ۱۳۹۹ شد.

چکیده اثر

ماهیت متن محور بودن معارف دینی و وابستگی عمیق استنباط آن به قرآن و روایات اسلامی، ضرورت تعامل دانشمندان علوم گوناگون اسلامی با دانش‌ها و فنون مختلف زبانی را آشکار می‌کند. در این بین دانش تفسیر به‌رغم پیشینه هزارساله‌اش و تلاش مجذانه مفسران بزرگ، همچنان نیازمند توجه به نوآوری‌ها و نظریات جدید در عرصه زبان‌شناسی است. از جمله شاخه‌های زبان‌شناسی که در حوزه تفسیر متن و گفتمان استفاده می‌شود، دانش کاربردشناسی است. این دانش به تبیین زوایای پنهان و غیرصریح پاره‌گفتارها در هنگام کاربرد و براساس شرایط و موقعیت زمانی و مکانی و ... می‌پردازد. هدف در این پژوهش نشان دادن کارایی این دانش در کشف مراد جدی به عنوان هدف نهایی مفسران قرآن کریم و استنباط مدالیل التزامی و غیرصریح آیات قرآن در پاسخ‌گویی به چالش‌ها و مسائل روز جامعه است. در این راستا پس از تبیین پایه‌های نظری این روش گزیده‌ای از آیات متشابه لفظی به عنوان نمونه بررسی شده و تفاوت حکمی و معنایی این آیات با روش تبیین شده، ترسیم می‌شود.

